

VIKTIGE KRAV: Frederic Hauge sier det er ekstremt viktig at kravene bak gruedriftskonsesjonen overholdes. Foto: Frode Hansen

Bellona-leder vil ikke stanse dumping av gruveavfall i Repparfjorden: – Ser ingen bedre alternativer

Bellona-leder Frederic Hauge lenket seg fast i protest mot gruveslamdumping i Jøssingfjorden i 1989. Men han ser ingen alternativer til dumping av avfall i Repparfjorden hvis gruveprosjektet skal bli noe av.

- [MARTHA HOLMES](#)
- [ALF BJARNE JOHNSEN](#)

Publisert: 16.02.19 18:13 Oppdatert: 16.02.19 20:10

- [Kopier lenke](#)
- [Del på Facebook](#)
- [Del med e-post](#)

– Dette er en sak vi har vært i tvil om. Vi har ikke påklaget miljødirektoratets utslippstillatelse, men sagt at dette blir en veldig viktig sak hvor det ikke er noe slingringsmonn i forhold til utslippstillatelsen som er gitt, sier Hauge til VG.

[Regjeringen har gitt driftskonsesjon for](#) den omstridte kobbergruedriften på Nussir-feltet i Kvalsund i Finnmark. Planen er at gruveavfallet skal lagres på bunnen av Repparfjorden.

Dette har ført til store protester fra Natur og Ungdom, andre miljøorganisasjoner og samiske organisasjoner. Unge Venstre og KrFU protesterer, og flere har sagt seg villige til å ty til sivil ulydighet om gruven bygges.

Det er særlig det at gruveavfallet skal dumpes i Repparfjorden som fører til protest. Men om ikke avfallet dumpes i fjorden, er alternativet å ikke drive i det hele tatt. Og vi trenger å utvinne kobber, mener Bellona-lederen.

– Alternativet er å ikke drive

Hauge mener det som gjør saken så komplisert, er samefolkets rettigheter. Fordi et deponi på land kunne ført til stor konflikt med samene som driver reindrift, har ikke Bellona vurdert det som en løsning.

– Det å lage et landdeponi for avfallet, oppfatter vi å komme veldig i konflikt med samenes interesser og reindriften. Og Norge har knyttet seg til ILO-konvensjonen om urfolks rettigheter.

Han sier han ser for seg at deler av gruven kan brukes til å fylles inn med avfall om mange år, men han ser ingen bedre alternativer enn sjødeponi nå.

– Kunne man ikke dumpet avfallet et annet sted?

– Men hvor skal det være? Dette er store mengder masser. Denne situasjonen er skiller seg fra for eksempel Titania-saken der du har store viktige fiskefelter utenfor. Hvis ikke det er sjødeponi, så er alternativet å ikke drive. Det er slik jeg opplever det, sier han.

Hauge var en av mange som lenket seg til Titanias lasteanlegg i 1989, i kampen mot utslipp av gruveslam i Jøssingfjorden.

Fredag sa Natur og Ungdom-leder Gaute Eiterjord at 3400 mennesker hittil har skrevet seg på en liste over personer som er villige til å lenke seg fast ved Repparfjorden om gruven bygges. Blant dem som har sagt seg villige til å lenke seg fast, er lederne i Unge Venstre og KrFU.

– Jeg gleder meg over det enorme miljøengasjementet for tiden. I denne saken kommer det i konflikt med elektrifisering av samfunnet som et mål for Bellona, sier Hauge.

– Trenger kobber

Hauge mener saken er vanskelig, fordi vi trenger kobber for elektrifiseringen av samfunnet.

– Det er et internasjonalt behov for å rydde opp i kobbervirksomheten, hvor miljøkonsekvensen er veldig mye verre andre steder enn her. Skal vi elektrifisere samfunnet, ha elektriske båter, elektriske fly, så går det med mye kobber. Og det er et dilemma også vi i miljøbevegelsen må ta innover oss.

Og skal man utvinne kobber i Kvalsund, ser han altså ikke et alternativ til sjødeponi.

– Jeg har en veldig stor forståelse for dem som jobber mot dette her, og en spesielt stor forståelse for de samiske interessene. Men et landdeponi er, slik vi ser det, ikke et alternativ.

Bellona oppfatter at planen for gruvedriften tar utgangspunkt i mye undergrunnsdrift for ikke å komme i konflikt med reindriften, og at man skal stoppe aktiviteten når det er kalving.

Houge mener kravene for utslippstillatelsen i Repparfjord er gode og strenge.

– Spørsmålet er jo om bedriften klarer å overholde dem, og hva som skjer hvis de ikke gjør det. I denne saken er det ekstremt viktig at de kravene som er gitt overholdes. Hvis ikke, står vi klare med kjettingene, sier Bellona-lederen.

Erna Solberg: Strenge vurderinger

Statsminister Erna Solberg, som er på sikkerhetskonferanse i München denne helgen, sier til VG at hun har respekt for at det er mange sterke følelser og synspunkter om både gruen og deponiet.

- Jeg forstår det slik at vedtaket blir klaget. Da kommer saken inn til regjeringen og da kan jeg ikke snakke meg inhabil.

- Kan du gjøre noe for å dempe motsetningene?

- Det er gjort strenge vurderinger såvidt jeg forstår. Men jeg kan ikke argumentere meg inn i saken fordi jeg er en del av klageorganet.

Natur og Ungdom: Helt feil

Natur og Ungdom-leder Gaute Eiterjord er mildt sagt overrasket over Bellona-lederens standpunkt.

– Ja, vi trenger kobber, men vi kan ikke utvinne det med den billigste og mest miljøskadelige teknologien som er. Norge er et i av fem land i verden som har sjødeponi. India har for eksempel en politikk på å bare gi driftstillatelser til gruver som har null utslipp.

Han mener det er helt feil at det ikke finnes en rekke gode alternativer til å dumpe avfall i sjøen.

– Det er ikke sånn at det står mellom landdeponi og sjødeponi. Man kan for eksempel tilbakefylle avfallet i gruvene. Da måtte man ha redusert utvinningstempoet for å ta hånd om avfallet, med midlertidige deponier. Det finnes også modeller for gruver hvor du kan gjøre dette under bakken i sjaktene, sier han og fortsetter:

– Myndighetene må også lage en politikk som gjør at det lønner seg å bruke gruveavfallet til alternative formål. I dag blir det fortsatt tatt ut nye masser gjennom pukker og til sand og grus.

SKUFFET: Natur og Ungdom-leder Gaute Eiterjord er skuffet over at Bellona-lederen mener det ikke finnes en annen løsning en sjødeponi i Repparfjord, og slett ikke enig. Foto: Gorm Kallestad / NTB scanpix

Han trekker frem at både Havforskningsintituttet og Fiskeridirektoratet advarer mot gruvedriftens effekt på livet i sjøen, og at deponiområdet er et av de viktigste gyteområdene for sjøtorsk.

Vi må finne en måte å ta ut mineralene på uten å ødelegge for naturen eller samenes rettigheter, sier han.

– Det er også stort potensial i å gjenvinne allerede utvunne mineraler. Det er ikke sånn at all kobber går til elektrifisering av samfunnet. Mye går til forbruks-elektronikk, som så havner i restavfallet.